

А. А. Датченко, М. В. Рогов

Організація надання медичної допомоги залізничникам та пенсіонерам залізничного транспорту Донецької залізниці

Висвітлено результати реорганізації системи лікувально-профілактичних закладів Донецької залізниці, проведені згідно з Програмою реформування системи охорони здоров'я залізничного транспорту України, досвід роботи за програмою добровільного медичного страхування працівників залізниці та пенсіонерів залізничного транспорту.

Ключові слова: лікувально-профілактичні заклади, фінансова допомога залізниці, реорганізація мережі та ліжкового фонду, медична допомога, добровільне медичне страхування.

Залізничний транспорт — одна з найважливіших галузей народного господарства. На підприємствах Донецької залізниці трудиться багатотисячний колектив робітників та службовців, що забезпечує перевезення пасажирів і вантажів.

Для підтримання стану здоров'я залізничників на належному рівні, надання медичної допомоги створено мережу лікувально-профілактичних установ, до якої входять 17 самостійних закладів. У дорожніх, відділкових, вузлових лікарнях, лінійних поліклініках працюють понад 4 тис. медичних працівників, зусилля яких спрямовані на зниження захворюваності, травматизму залізничників, профілактику професійних захворювань, проведення професійного медичного добору для роботи в умовах безперебійності та безпечності руху поїздів, що потрібно розглядати як один з найважливіших напрямів підвищення ефективності роботи залізничного транспорту в цілому.

У структурі лікувально-профілактичних закладів Донецької залізниці функціонують 2 дорожні лікарні, 3 відділкові лікарні, 7 вузлових лікарень та 5 самостійних лінійних поліклінік.

У складі лікувальних закладів 8 лінійних амбулаторій, 17 фельдшерських пунктів, 16 медпунктів вокзалів, 40 пунктів охорони здоров'я, які здійснюють медичні огляди робітників локомотивних бригад і надають первинну медичну допомогу робітникам підприємств залізниці та пасажиром залізничного транспорту.

Ліжковий фонд лікарень розраховано на 1470 ліжок, у складі поліклінічних відділень розгорнуто 575 ліжок денного стаціонару, де щороку лікують понад 42 тис. хворих. Лікувально-профілактичні заклади Донецької залізниці мають потужний потенціал для надання амбулаторно-полік-

лінічної, консультативної та спеціалізованої стаціонарної допомоги залізничникам, пенсіонерам залізничного транспорту та приписному населенню.

У лікувально-профілактичних закладах Донецької залізниці обслуговують понад 217 тис. приписного населення, у тому числі 72 тис. працівників залізничного транспорту.

Адміністрація Донецької залізниці постійно приділяє пильну увагу розвитку, удосконаленню й забезпеченню стабільної роботи медичних закладів.

Завдяки фінансовій допомозі керівництва залізниці медичні заклади постійно отримують нове сучасне лікувально-діагностичне обладнання, проводять капітальні та поточні ремонти будівель лікарень, купують медичний автотранспорт. Тільки у 2007 році фінансова допомога залізниці лікувально-профілактичним закладам перевищила 13 млн грн.

На проведення капітальних ремонтів у 2007 році за рахунок фінансової допомоги Донецької залізниці витрачено 6,22 млн грн, або 48,1%. Пріоритет надавали вузловим та відділковим лікарням.

Наприклад, проведено капітальний ремонт дитячої поліклініки відділкової лікарні на станції Красний Лиман, на базі якої відкрито філію міського реабілітаційного центру для дітей-інвалідів, який оснащено унікальним обладнанням для фізичної, психічної реабілітації дітей, їхньої соціальної адаптації. У вузловій лікарні на станції Маріуполь відкрито новий флюорографічний кабінет, що відповідає усім санітарно-гігієнічним нормам, та встановлено сучасний цифровий рентгенодіагностичний комплекс «Індіаскан». А у вузловій лікарні на станції Волноваха реконструйовано

вано відділення інтенсивної терапії та реанімації, яке відповідає всім гігієнічним та лікувальним нормам.

Усього в 2007 році капітально відремонтовано 11 лікувальних закладів залізниці, або 65 % загальної кількості.

На сплату комунальних послуг витрачено 3,9 млн грн (31,5 %), на придбання медичного обладнання — 2,1 млн грн (18 %).

У 2007 році для медичних закладів Донецька залізниці придбала рентгено-флюорографічний перевізний апарат «ИНДАРС-П» на шасі вітчизняного автобуса «Богдан» та 6 автомобілів швидкої допомоги, зокрема одне авто — укомплектоване реанімаційним обладнанням.

Крім того, лікувально-профілактичним закладам залізниці надали фінансову допомогу на придбання розхідних матеріалів, медикаментів, м'якого інвентарю, на обслуговування автотранспорту на суму 800 тис. грн.

У медичних закладах Донецької залізниці працює висококваліфікований медичний персонал — 611 лікарів, 8 з них кандидати медичних наук, 1 651 медична сестра.

На базі лікувальних закладів розгорнуто 9 кафедр Донецького та Луганського медичних університетів, наукові працівники яких разом з педагогічною та науково-дослідницькою діяльністю проводять лікувально-консультативну роботу в лікувально-профілактичних закладах залізниці.

Базовими ЛПЗ на Донецькій залізниці є Дорожня клінічна лікарня на станції Донецьк та Дорожня лікарня № 2 на станції Яснувата, Відділкова лікарня на станції Луганськ. Створена на їхній базі розвинута стаціонарна мережа дає змогу на сучасному рівні надавати спеціалізовану висококваліфіковану медичну допомогу працівникам та пенсіонерам Донецької залізниці, членам їхніх родин.

Дорожня клінічна лікарня на станції Донецьк є базою для 6 кафедр Донецького медичного університету, працівники яких у тісній співпраці з практичними лікарями надають консультативну, науково-методичну допомогу в розв'язанні багатьох проблем, у т. ч. специфічних для залізничної медицини. Під їхнім керівництвом у лікарні працюють постійні семінари з широкого кола проблем сучасної медицини, до роботи в яких залучені практичні лікарі лінійних ЛПЗ залізниці.

На базі структурних підрозділів лікарні організовано дорожні центри, які успішно працюють: ринологічний центр; центр лікування ендометріозів; центр діабетичної стопи; центр лікування кишкових норниць.

У складі Дорожньої клінічної лікарні на стан-

ції Донецьк функціонують поліклінічне відділення, центр здоров'я жінки, стоматологічне відділення, діагностичний центр, відділення відновлювального лікування та 8 спеціалізованих стаціонарних відділень.

Центр здоров'я жінки є унікальним за своїми можливостями відділенням, де виявляють гінекологічну патологію, надають лікувальну, медико-соціальну та реабілітаційну допомогу жінкам в умовах поліклінічного прийому.

Дорожня лікарня № 2 на станції Яснувата є закладом вищої кваліфікаційної категорії акредитації, до її складу входить поліклініка на 600 відвідувань за зміну, де приймають лікарі 25 спеціальностей. У структурі поліклініки є жіноча консультація, дитяча поліклініка, цехова служба, відділення денного стаціонару на 60 ліжок, відділення лікувальної та ортопедичної стоматології. На базі відділення денного стаціонару працюють хірургічні ліжка одного дня. У лікарні функціонує багатопрофільний стаціонар на 230 ліжок зі спеціалізованими відділеннями: онкологічним, офтальмологічним, травматологічним. В онкологічному відділенні проводять комплексне лікування хворих, застосовуючи оперативне лікування, хімотерапію, променеви та гормональну терапію. Щороку в лікарні лікуються від 6 до 7 тис. пацієнтів, понад 70 % із них — працівники та пенсіонери залізниці, оперативне лікування отримують понад 1,5 тис. хворих.

В умовах постійного зменшення бюджетного фінансування медичних закладів відомчої медицини постало нелегке завдання зберегти достатній рівень забезпечення медичного аспекту безпеки руху поїздів, а саме: проведення професійного добору працівників залізничного транспорту, пов'язаних з рухом поїздів; проведення періодичних, передрейсових та післярейсових медичних оглядів; постійний контроль за клінічним, фізіологічним, психофізіологічним станом здоров'я працівників; забезпечення своєчасного діагностування захворювань та надання медичної допомоги на рівні, не нижчому за такий у муніципальних закладах охорони здоров'я.

Проведені згідно з Програмою реформування системи охорони здоров'я залізничного транспорту України, зміни в лікувальних закладах залізниці дали змогу створити оптимальну мережу лікувально-профілактичних установ для надання кваліфікованої медичної допомоги, виконання основного завдання залізничної охорони здоров'я — забезпечувати збереження здоров'я залізничників на належному рівні.

Якісні показники на Донецькій магістралі засвідчують досить високий рівень виконання основного завдання: захворюваність залізничників

з тимчасовою втратою працездатності на 22,9% нижча за регіональну, на туберкульоз вони хворіють у 2,1 разу рідше за жителів Донбасу, а серцево-судинні хвороби, незважаючи на особливі умови праці, уражають залізничників на 7 відсотків рідше завдяки профілактичним заходам, що їх вживають працівники збереженої цехової служби.

Для досягнення медичної ефективності, що виявляється у скороченні тривалості й зростанні результативності лікування, зменшенні кількості повторних госпіталізацій хворих, амбулаторних звернень у лікувально-профілактичні установи залізниці, в лікарнях постійно використовують сучасні технології діагностування захворювань, лікування.

Одним з найважливіших розділів надання медичної допомоги залізничникам та пенсіонерам залізничного транспорту є виконання Програми добровільного медичного страхування. Добровільне медичне страхування працівників та пенсіонерів залізничного транспорту є основним із джерел фінансування діяльності медичних закладів залізниці. На Донецькій залізниці добровільне медичне страхування залізничників почали впроваджувати з 2001 року. У 2002 році впроваджено та розширено програму медичного страхування пенсіонерів-залізничників. На початку 2007 року за результатами конкурсів з надання послуг з добровільного медичного страхування працівників Донецької залізниці переможцем стала страхова компанія «Нафтагазстрах». Із квітня 2007 року між керівництвом Донецької залізниці та ТДВ СК «Нафтагазстрах» укладено генеральний договір на медичне страхування працівників, а з липня 2007 року, після проведення тендеру, — на медичне страхування пенсіонерів залізничного транспорту.

У 2007 році лікувальні заклади Донецької залізниці отримали 82 411,1 тис. грн, із них з державного бюджету 49 656,3 тис. грн (60,25%), від страхових компаній — 9 448,8 тис. грн (11,4%). Кошти, отримані від страхових компаній, були спрямовані: на медикаменти — 6 412,3 тис. грн (67,8%), продукти харчування — 1 584,9 тис. грн (16,7%), параклінічні дослідження — 1 265,6 тис. грн (13,3%). Протягом 2007 року в лікувальних закладах Донецької залізниці проліковано 29 001 застрахованих осіб, з них 3 696 пенсіонерів залізничного транспорту. Загальна кількість ліжко-днів становила 342 457, середня тривалість лікування одного застрахованого випадку 11,8 днів.

Середня вартість одного застрахованого випадку лікування працівників дорівнювала

331,02 грн: лікування в стаціонарі — 346,3 грн, у денному стаціонарі — 168,7 грн. Вартість харчування одного ліжко-дня — 6,87 грн.

Середня вартість одного застрахованого випадку лікування пенсіонерів залізничного транспорту дорівнювала 251,8 грн: лікування в стаціонарі — 272,4 грн, у денному стаціонарі — 125,2 грн. Вартість харчування 1 ліжко-дня — 6,93 грн.

Середня вартість одного ліжко-дня у 2007 році в разі лікування застрахованого працівника становила 30,09 грн, пенсіонера залізничного транспорту — 20,33 грн. Середня вартість одного ліжко-дня для працівників дорівнювала: у дорожніх лікарнях — 41,61 грн, відділкових та вузлових — 26,38 грн, у денних стаціонарах поліклінік — 17,22 грн. Середня вартість одного ліжко-дня для пенсіонерів залізничного транспорту: у дорожніх лікарнях — 25,51 грн, відділкових та вузлових — 19,29 грн, у денних стаціонарах поліклінік — 11,41 грн.

Досвід роботи за програмою добровільного медичного страхування працівників залізниці та пенсіонерів залізничного транспорту засвідчив плідність співпраці зі страховою компанією. Керівництво Донецької залізниці разом з Дорожнім комітетом профспілок Донецької залізниці та страховою компанією постійно проводять роботу з удосконалення, розширення програм медичного страхування, які забезпечать лікування пацієнтів на якіснішому рівні з використанням сучасного дорогого обладнання та медикаментів. Ці та інші питання обговорювали 14 серпня 2007 року на семінарі-наradі голів теркомів профспілок, керівників структурних підрозділів та заступників головних лікарів з експертизи непрацездатності за участю голови Дорпрофсожу, заступників начальника залізниці та медичної служби Донецької залізниці.

17–18 жовтня 2007 року на базі Донецької залізниці проведено практичний семінар для інспекторів ТДВ СК «Нафтагазстрах» на тему: «Впровадження в практику перевірки виконання умов договорів добровільного медичного страхування лікувально-профілактичними закладами».

Проведена реорганізація системи лікувально-профілактичних закладів Донецької залізниці, спільні зусилля залізничників, медичних працівників і Дорпрофсожу Донецької залізниці, постійна увага і фінансова допомога, що її надає адміністрація залізниці, дали змогу зберегти систему охорони здоров'я залізничників, доступність медичної допомоги, кадровий потенціал медичних установ.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2007

Література

1. *Надання медичної допомоги працівникам донецької залізниці* / М. І. Луханін, А. А. Попов // Медицина транспорту України. — 2007. — № 1. — С. 15–17.
2. *Охорона здоров'я Донецької залізниці: 1991–2001 роки : огляд* / М. В. Рогов, Є. А. Плаксін // Медицина залізничного транспорту України. — 2002. — № 3. — С. 4–6.

А. А. Датченко, М. В. Рогов

Организация оказания медицинской помощи железнодорожникам и пенсионерам железнодорожного транспорта Донецкой железной дороги

Проведенная реорганизация системы лечебно-профилактических учреждений Донецкой железной дороги, совместные усилия железнодорожников, медицинских работников и Дорпрофсожа Донецкой железной дороги, постоянное внимание и финансовая помощь, оказываемая администрацией дороги, средства от Программы добровольного страхования позволили сберечь систему здравоохранения железнодорожников, обеспечить доступность медицинской помощи, сохранить кадровый потенциал медицинских учреждений.

A. A. Datchenko, M. V. Rohov

Arrangement of the health care provision to the railroad workers and pensioners of the railroad transport of Donetsk Railroad

The conduction of reorganization of the treatment and prophylactic institutions of Donetsk Railroad, mutual efforts of the railroad workers, medical employees and Donetsk Railroad Trade Union as well as constant attention and financial aid of the Railroad administration, funds from the Voluntary Medical Insurance Program enabled to preserve the system of railroad workers health care, provide the medical care availability, and save the workforce capacity of healthcare institutions.